

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY

2025. március 29., megyei szakasz

7. osztály, magyar tagozat

- minden tétel kötelező
- a tételek kidolgozására szánt idő: 3 óra
- megjelenés: 10 pont

I. TÉTEL

45 pont

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat/válaszolj a kérdésekre!

Szép Klára
(Az eladott leány III.)

– Anyám, édesanyám, mi dolog ez rajtam,
Hogy az aranygyűrű forog az ujjamba
S két szép fehér galamb szállott a vállamra?

– Lányom, édes lányom, eladtalak téged
Török országába, úrfiak számára.

– Anyám, édesanyám, minek adott oda?!
Inkább adott volna magam falujába,
Magam országába egy pulykapásztornak!

Inasom, inasom, menj fel a toronyba,
S nézz széjjel, nézz széjjel budai pusztára.

Inasom, inasom, mit láttál, inasom?
– Bizony, kisasszonykám, nem láttam én semmit.

– Inasom, inasom, most másodszor mondom:
Menj fel a toronyba, nézz széjjel, nézz széjjel,
Nézz széjjel, nézz széjjel budai pusztára.

Inasom, inasom, mit láttál, inasom?
– Bizony kisasszonykám, nem láttam én semmit.

Inasom, inasom, most harmadszor mondom:
Menj fel a toronyba, nézz széjjel, nézz széjjel,
Nézz széjjel, nézz széjjel budai pusztára.

Inasom, inasom, mit láttál, inasom?
– Bizony kisasszonykám, most láttam én hármát:

Egyet feketébe, másikat fehérbe
Harmadikat pedig rózsaszín selyembe.

– Anyám, édesanyám, ismeretlen anyám,
Hol vagyon, hol vagyon szép Kalára mátkám?

– A boltba elmene pántlikát méretni. –
Oda is elmene, de meg nem találá.

– Anyám, édesanyám, ismeretlen anyám,
Hol vagyon, hol vagyon szép Kalára mátkám?

– A kiskertbe mene piros rózsát szedni,
Abból neked, fiam, szép bokrétát kötni. –

Oda is elmene, de meg nem találá,
Újra hazamene s újból tudakolá:

– Anyám, édesanyám, ismeretlen anyám,
Hol vagyon, hol vagyon szép Kalára mátkám?

– Mit tűröm-tagadom, mert meg kell vallanom:
Az ebédlőházban a terítőn vagyon. –

Oda is elmene, de ott megtalálá,
Ölelé, csókolá, jajszóval siratá.

– Csináltatsz-e néki valamely koporsót?
– Bizony csináltatok márványból koporsót!

– Leszegezed-e azt valamely vasszeggel?
– Bizony leszegezem tiszta aranyszeggel!

– Csináltatsz-e neki valamely főtől-fát*?
– Bizony csináltatok tiszta réz főtől-fát!

– Elkíséred-e azt valamely kapuig?
– Bizony elkísérem az örökös házig!

Magyargyerőmonostor (Kolozs megye)

(népballada)

*kopjafa, fejfa, általában fából, ritkábban kőből kifaragott, díszített emlékoszlop.

1. Mi a ballada alapkonfliktusa? 5 pont
2. Igazak vagy hamisak a következő kijelentések? Írd át a vizsgalapra a kijelentések betűjelét, és azt, hogy igaznak (I) vagy hamisnak (H) tartod őket!
 - a. Az édesanya eladta lányát, Szép Klárát egy török szultán számára.
 - b. Szép Klára izgatottan várta vőlegénye megérkezését.
 - c. Az édesanya hazudott a kérőnek a menyasszonya hollétéről.
 - d. A kérő ölelte, csókolta mátkáját, amikor rátalált.
 - e. A kérő csináltatott mátkája számára tölgyfából koporsót, amelyet aranszeggel szegeztetett le.5 pont
3. Miért hallgatja el az anya a kérő előtt a lánya valódi tartózkodási helyét? Fejtsd ki véleményed 2–3 mondatban! 5 pont
4. Mutasd be Szép Klára és édesanyja közti viszonyt 2–3 mondatban a szövegbeli információk alapján! 5 pont
5. Ki a kérdező és ki a válaszadó? Értelmezd a párbeszédet 4–5 mondatban!
 - Csináltatsz-e neki valamely koporsót?
 - Bizony csináltatok márványból koporsót!
 - Leszegezed-e azt valamely vasszeggel?
 - Bizony leszegedem tiszta aranszeggel!
 - Csináltatsz-e neki valamely főtől-fát?
 - Bizony csináltatok tiszta réz főtől-fát!
 - Elkíséred-e azt valamely kapuig?
 - Bizony elkísérem az örökös házig!10 pont
6. Fogalmazd meg 4–5 mondatban az inas véleményét a történekről! 10 pont
- Nyelvi igényesség, szövegkohézió, helyesírás 5 pont

II. TÉTEL

45 pont

Olvasd el a következő naplóbejegyzéseket!

„Tíz és fél vagyok, az ötödik órán ülök, és mindjárt elalszom. Az iskolában teljesítenem kell, ha nem akarok kukás vagy takarítónő lenni. Anyu szerint vannak aljamunkák, amit nem szabad elvégezni. Legalábbis pénzért, gondolom mindig magamban, mert a szemetet csak leviszi ő is, és hetente egyszer nagytakarítást csinál. Nekem pedig csak az a dolgom, hogy tanuljak. [...]

Tizenkét éves vagyok, és titkaim vannak. Úgy érzem, nincs velem minden teljesen rendben. [...] Nem tudok koncentrálni az órákon, a sulis utáni leckeírásnál sem, ezért leromlottak a jegyeim. Elromlottam. Csak az a fontos, hogy anyu ne vegye észre.”

(Puskás Panni: *Terror*)

Folytasd a naplót 1–1,5 oldal terjedelemben, egy tizennégy éves kori bejegyzéssel!